

Vergaderjaar 2007–2008

31 444 X

**Jaarverslag en slotwet ministerie van Defensie
2007**

Nr. 17

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 29 augustus 2008

De vaste commissie voor Defensie¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Defensie over de brief van 30 juni 2008 inzake een overzicht van inhuur ten behoeve van (materieel)projecten (Kamerstuk 31 444 X, nr. 14).

De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 29 augustus 2008. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Baalen

De griffier van de commissie,
De Lange

¹ Samenstelling:

Leden: Van Bommel (SP), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Van Baalen (VVD), voorzitter, Ferrier (CDA), Van Velzen (SP), Haverkamp (CDA), Blom (PvdA), ondervoorzitter, Eijsink (PvdA), Van Dam (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Griffith (VVD), Irrgang (SP), Knops (CDA), Willemsse-van der Ploeg (CDA), Jacobi (PvdA), Boekstijn (VVD), Brinkman (PVV), Voordewind (CU), Pechtold (D66), Ten Broeke (VVD), Thieme (PvdD), Diks (GL), Vacature (CDA), Vacature (CDA).

Plv. leden: Lempens (SP), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Van Beek (VVD), Ormel (CDA), De Wit (SP), De Vries (CDA), Roefs (PvdA), Wolbert (PvdA), Smeets (PvdA), Arib (PvdA), Blok (VVD), Roemer (SP), Vacature (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Samsom (PvdA), Van der Burg (VVD), Wilders (PVV), Wiegman-van Meppelen Scheppink (CU), Van der Ham (D66), Teeven (VVD), Ouwehand (PvdD), Halsema (GL), Jonker (CDA), Omtzigt (CDA).

1 en 2

Kan een overzicht worden gegeven, bestaande uit bedragen en aantal voltijdsequivalenten (VTE), van externe inhuur die op dit moment plaatsvindt, en in 2006 en 2007 heeft plaatsgevonden ten behoeve van de missie in Uruzgan?

Kan voor de missie in Uruzgan worden gespecificeerd of, en zo ja welke soort extern personeel wordt ingehuurd, waarbij in ieder geval de inhuur van civiele dienstverlening wordt gespecificeerd? Zo neen, waarom niet?

Het ministerie van Defensie maakt in Afghanistan gebruik van verschillende civiele dienstverleners, waaronder particuliere beveiligingsbedrijven. Voor de beveiliging van de Nederlandse kampementen in Uruzgan maakt de TFU gebruik van een lokale Afghaanse beveiligingsorganisatie, de Afghan Security Guard (ASG). Door Nederland worden ongeveer 290 ASG's ingehuurd, die worden ingezet voor het bemannen van statische posten en het lopen van patrouilles. De voorwaarden waaronder de ASG wordt ingehuurd zijn vastgelegd in contracten met de individuele leden en de commandant van de ASG. De totale inhuur voor beveiliging omvat 290 VTE en 1,4 miljoen euro op jaarbasis.

Op Kamp Holland werken civiele monteurs van de firma Bushmaster voor het onderhoud van de Bushmasters. Voor het onderhoud van de landingsbaan op Tarin Kowt wordt de firma Dyncorp ingehuurd. Het ministerie van Defensie maakt tevens gebruik van civiel luchttransport. Voor het transport van goederen wordt sinds juli 2006 een MI-26 HALO helikopter voor bevoorrading Tarin Kowt en Deh Rawod ingehuurd. Tevens worden voor luchttransport in Afghanistan sinds augustus respectievelijk september 2007 een Zuid-Afrikaanse L-100 (voor vracht) en een Canadese Dash 7 (voor personen) ingehuurd. De catering van de Nederlandse eenheden in Uruzgan is in handen van het bedrijf Supreme. Daarnaast wordt incidenteel civiel personeel ingehuurd voor het verrichten van specifieke activiteiten op de diverse Nederlandse locaties in Afghanistan, veelal op het gebied van onderhoud. Het betreft hier echter de inhuur van diensten waarbij geen nadere specificatie kan worden gegeven van de daaraan verbonden aantallen VTE.

Voor het brandstoftransport van Kandahar naar Uruzgan is een overeenkomst gesloten tussen de NAVO en het Deense Nordic Camp Supplies. Door Nordic Camp Supplies wordt lokaal personeel ingehuurd voor het uitvoeren van het transport. De uitgaven voor deze inhuur worden door de NAVO gedragen.

3, 4, 7, 12 en 14

Op welk niveau van leidinggevend worden de beslissingen genomen over inhuur van externen, c.q. uitbesteding van werkzaamheden, ten behoeve van ondersteuning bij (materieel)projecten?

Moeten de verantwoordelijken voor de uitgaven aan inhuur van externen vooraf nut en noodzaak aantonen? Zo ja aan wie, en zo neen, hoe kan dan voorkomen worden dat er gemeenschapsgeld over de balk wordt gegoid? Acht u een uitgave van € 39,784 miljoen op het jaarverslag 2007 aan inhuur van externen op een kennelijk ongecontroleerde wijze ten aanzien van nut, noodzaak en kwaliteit van het geleverde werk, verantwoord? Zo neen, bent u bereid deze uitgaven alsnog diepgaand te onderzoeken naar aanleiding van, en op basis van de hier gestelde vragen?

Wil het aangevoerde feit dat «de uitgaven niet afzonderlijk geraamd en verantwoord worden, waardoor het inzicht in deze categorie van inhuur alleen op zeer arbeidsintensieve wijze verkregen kan worden», ook zeggen dat er geen inzicht bestaat of toezicht wordt gehouden op nut en noodzaak, effectiviteit, en de kwaliteit van de geleverde diensten van ingehuurde externen? Indien dit het geval is, hoe worden de uitgaven dan

verantwoord, en aan wie? Indien wel van toezicht en verantwoording sprake is, waarom is er dan geen inzicht te geven in de bestedingen en de resultaten?

Indien de inhuur van externen slecht word geregistreerd en gecontroleerd, bestaat dan niet het risico dat de verantwoordelijken voor de uitgaven aan inhuren van externen al te makkelijk tot inhuren overgaan? Bestaat dan tevens niet het risico dat er een «ons kent ons» relatie kan ontstaan tussen de verantwoordelijken voor inhuur en ingehuurde externen?

Alle voorgenomen overeenkomsten, dus ook die met betrekking tot inhuur, vallen onder het regime van het voorafgaand toezicht. Dit betekent dat alvorens een overeenkomst kan worden afgesloten, de voorgenomen overeenkomst op doelmatigheid en rechtmatigheid wordt beoordeeld door de verantwoordelijke controller. Het niveau binnen de organisatie waar het voorafgaand toezicht wordt uitgeoefend, kan variëren afhankelijk van de omvang van de voorgenomen overeenkomst. Dit is ter beoordeling van de verantwoordelijke commandant.

Het feit dat de uitgaven voor inhuur niet op eenvoudige wijze aan de administratie zijn te ontleen, betekent derhalve niet dat deze uitgaven op «kennelijk ongecontroleerde wijze ten aanzien van nut, noodzaak en kwaliteit van geleverd werk» worden verantwoord.

Waar geen sprake is van inhuur van externen op vacatures is de wijze van verantwoorden primair gericht op het project en de uitgaven maken dan onderdeel uit van het totale projectbudget.

5

Is inhuur van externen mede noodzakelijk door, of het gevolg van de inzet van krijgsmachtspersoneel in crisisgebieden als Uruzgan? Zo neen, welke redenen zij er dan om externen in te huren?

Inhuur van externen is voor het overgrote deel noodzakelijk om een ongestoorde bedrijfsvoering te garanderen. Externen worden ingehuurd om tijdelijk vrijgevallen formatieplaatsen te vullen, om piekbelasting op te vangen en/of ter aanvulling van het ontbreken van specifieke noodzakelijke kennis en expertise.

De inzet van de krijgsmacht in crisisbeheersingsoperaties kan leiden tot inhuur van externen, zoals de inhuur van medisch personeel ter vervanging van uitgezonden medisch personeel.

6

Indien er geen (voldoende) gespecialiseerd personeel is voor de taken waarvoor externen worden ingehuurd, is er dan sprake van duidelijk omschreven taken en tijdspaden waarbinnen ingehuurde externen hun opdrachten dienen uit te voeren? Zo ja, kan inzicht worden gegeven in de omschrijving van de taken en duur van de werkzaamheden van ingehuurde externen voor de beschreven projecten en kan de Kamer daar nadere informatie over worden geven per project? Zo neen, dreigt dan niet een situatie waarbij de kwaliteit van de geleverde diensten door ingehuurde externen onder de maat is en de duur van het werk onnodig lang en dus kostbaar zal worden?

Inhuur vindt op verschillende niveaus en voor verschillende werkzaamheden plaats. Er zijn procedures voor inhuur. Voor inhuur als onderdeel van een project, wordt een contract opgesteld met een omschrijving van het te leveren resultaat. Daarnaast zijn afspraken met uitzendbureaus voor het op afroep leveren van personeel gemaakt. Doordat voor beide soorten inhuur vooraf eisen worden gesteld aan het te leveren resultaat blijft de

kwaliteit van de te leveren dienst voldoende. Voldoet het ingehuurd personeel niet aan de gestelde eisen dan wordt om vervanging gevraagd.

8

Waarom worden de uitgaven voor de inhuur van extern personeel niet standaard afzonderlijk geraamd en verantwoord in projectbudgetten?

De inhuur van extern personeel maakt deel uit van de totale projectkosten. Doordat de administratie primair is gericht op verantwoording naar het resultaat van het project wordt inhuur niet afzonderlijk verantwoord en geregistreerd. Inmiddels wordt het rekeningschema aangepast zodat met ingang van de verantwoording over de begroting 2009, de uitgaven aan inhuur externen ook voor projecten op relatief eenvoudige wijze kan worden weergegeven.

9 en 13

Op welke wijze bent u, zonder een afzonderlijke raming en verantwoording van uitgaven voor de inhuur van extern personeel in projectbudgetten, toch in staat geweest tot de gegevens over externe inhuur in de aanvullende opgave te komen?

Kan aan de hand van contracten op het totaal van 350 000 betalingen ook geen duidelijkheid verschaft worden over uitgaven voor inhuur van externen, aangezien voor de inhuur van externen toch contracten en werkafspraken moeten bestaan?

Voor de aanvullende opgave is gebruik gemaakt van de betalingsgegevens over 2007 van de crediteuren die een relatie hadden met de in het jaarverslag opgenomen uitgaven voor inhuur.

10 en 11

Waarom stelt u dat er nog geen heldere afbakening bestaat tussen de definities van inhuur en uitbesteding, terwijl in het plan «Meer focus op Externe Inhuur; plan van aanpak» (Kamerstuk 29 362, nr. 21) dat verscheen op 20 oktober 2004 en de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 3 juni 2008 (Kamerstuk 31 201, nr. 38) heldere, rijksbreed te hanteren definities worden gegeven van zowel «externe inhuur» als «uitbesteding»?

Indien u de definities zoals die zijn opgesteld in het plan «Meer focus op Externe Inhuur; plan van aanpak» (Kamerstuk 29 362, nr. 21) dat verscheen op 20 oktober 2004 en in de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 3 juni 2008 (Kamerstuk 31 201, nr. 38) niet op de defensieorganisatie van toepassing acht, welke afspraken zijn dan op dit terrein gemaakt met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor wat betreft het onderscheid tussen structurele en incidentele inhuur van extern personeel?

In veruit de meeste gevallen is het onderscheid duidelijk.

De binnen Defensie gehanteerde ramingstechniek kan echter het bepalen van het onderscheid bemoeilijken. Voor het tijdelijk vullen van een vacature door inhuur externen is binnen het personeelsbudget geld beschikbaar. De omvang van het personeelsbudget is bepaald op basis van de vastgestelde formatieve sterkte en wordt gebruikt om het reguliere personeel te betalen, maar ook de inhuur van personeel op tijdelijk niet vervulde arbeidsplaatsen. De mogelijkheid tot inhuur van externen wordt door de vastgestelde hoogte van het budget beperkt. Deze uitgaven voor inhuur worden dan ook afzonderlijk geraamd en verantwoord ten laste van een specifieke grootboekrekening inhuur. Door deze systematiek krijgt de inhuur van externen als onderdeel van een (materieel)project soms ten onrechte het etiket «uitbesteding» opgeplakt.

De definities in het door u genoemde plan zijn van toepassing op Defensie en worden door de defensieonderdelen bij het ramen en verantwoorden van de desbetreffende uitgaven gebruikt.

15

Hoeveel personeel is in 2006, 2007 en momenteel extern ingehuurd voor:

- a. *het vullen van openstaande vacatures waarvoor intern geen gega-digden waren/zijn?*
- b. *het aantrekken van kennis en/of deskundigheid die binnen de defensie-organisatie niet aanwezig is/was?*

Kunt u bovenstaande gegevens in een matrix weergeven, gespecificeerd naar krijgsmachtonderdeel? Zo neen, waarom niet?

De wijze waarop de uitgaven voor inhuur tot nu toe zijn vastgelegd in de financiële administratie maken het niet goed mogelijk om de door u gevraagde informatie volledig te verstrekken. Niet bij alle defensie-onderdelen is het mogelijk de bedoelde informatie te leveren en te splitsen naar de twee categorieën van inhuur. In onderstaande tabel is voor zover mogelijk informatie opgenomen over ingehuurde aantallen personen, vte'n en afgesloten contracten.

Defensieonderdeel	2006	2007	2008	Eenheid
Bestuursstaf	240	261	345	Personen
Commando Zeestrijdkrachten	23	25		
Commando Landstrijdkrachten	Geen inzicht	Geen inzicht	49	Contracten
Commando Luchtstrijdkrachten	Ca 170	Ca 170	Ca 170	Personen
Koninklijke Marechaussee	48	51	37	Vte'n
Defensie Materieelorganisatie	405	376	437	Personen
Commando Dienstencentra	Geen inzicht	Geen inzicht	Geen inzicht	

16

Voor hoeveel geld werd/wordt in 2006, 2007 en momenteel aan taken van de defensieorganisatie per krijgsmachtonderdeel uitbesteed?

De uitgaven voor uitbesteding maken voor het overgrote deel, deel uit van de uitgaven voor materiële exploitatie en worden derhalve niet als uitgaven voor uitbesteding geraamd en verantwoord. In onderstaande tabel zijn, voor zover mogelijk, de uitgaven voor uitbesteding per defensieonderdeel opgenomen.

Bedragen x milj. €

Defensieonderdeel	2006	2007	2008
Bestuursstaf	11,3*	0,2	0,5
Commando zeestrijdkrachten	0,9	0,9	1,0
Commando landstrijdkrachten	14,5*	6,8	7,5
Commando luchtstrijdkrachten	Geen uitbesteding	Geen uitbesteding	Geen uitbesteding
Koninklijke Marechaussee	Geen uitbesteding	Geen uitbesteding	Geen uitbesteding
Defensie Materieelorganisatie	3,0	3,0	3,0
Commando Dienstencentra	19,7	23,0	10,4
Ten behoeve van crisisbeheersingsoperaties	42,6	35,1	22,0

* betreft inhuur en uitbesteding

17

Waarom zijn de uitgaven voor inhuur die zijn gedaan door de baten- en lastendiensten niet inbegrepen in de toegezonden opgave? Kunt u in het vervolg, beginnende bij de begroting voor 2009, de uitgaven voor externe inhuur van personeel expliciet opnemen in de begrotingen en jaarver-slagen van uw ministerie? Zo neen, waarom niet?

De uitgaven voor inhuur externen bij de baten-lastendiensten betreft voornamelijk ondersteuning van de bedrijfsvoering en geen grote (materieel-)projecten. Met ingang van het jaarverslag over 2008 zal de bijlage over inhuur externen worden uitgebreid met de inhuur ten behoeve van (materieel-)projecten en de baten-lastendiensten. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties treedt coördinerend op voor het onderwerp inhuur externen. Defensie zal volledig voldoen aan de rijksbreed voorgestelde maatregelen om meer inzicht te krijgen in deze uitgaven en meer sturing te kunnen geven.